

Zíreggelt!

Minden reggel megjelenő független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand, 64-66 Telefonszám: 61
Előfizetési árak: Évente 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej, havonta 25 lej, egy hétre 6 lej

Első évfolyam — 36. szám

Kedd

Cluj-Kolozsvár, 1932 július 26

17:2

Szombaton nyílik meg az új parlament

A választások utolsó közérdekű eseménye is lezajlott vasárnap. Még csak a kamarai és egyetemi választások vannak hátra, ezek azonban már nem bírnak sem oly közérdeklődéssel, mint a képviselő- és eddigi szenátorválasztások, sem nem fogják befolyásolni az eddigi eredményeket.

A vasárnapi választások azonban hoztak még váratlan és feltűnő eredményt. Ez a gazdaszövetség részére jutott két szenatori mandátum volt. A gazda-szövetség eme váratlan eredménye azért kellett némi feltűnést, mert ez az alakulat a képviselőválasztásokon tudvalegyően egyáltalán nem tudott mandátumhoz jutni azok dacára, hogy a Székelyföldön nagy reményekkel vetették bele magukat a küzdelembe. A legjelentősebb tünete a gazda-szövetségi akciónak éppen Gyergyóban volt észlelhető, ahol a szövetség azok dacára, hogy ott egyik legjelentősebb és legnagyobb népszerűségnek örvendő vezérüket léptették fel, mégis alig kaptak néhány szavazatot. Már-már úgy látszott, hogy a szövetség minden képviselő nélkül marad, erre azonban a vasárnapi választások rácafoltak s a szenátusba sikerült két jelöltjüket a kormány segítségével bejuttatni. Ezek szerint tehát a jövő parlamentben a Magyar Párthól kiválasszott ezen frakció is részt fog venni két mandatáriussal.

17:2, ez a választási arányszám jelzi a Magyar Párt és a gazda-szövetség részvételét a parlamentben. E pillanatban nem részletezzük azt a segítő erőt, aminek a támogatásával a két szenátor starthoz ért, azt a két gölt sem becsüljük le, sem túl nem értékeljük, ami a Magyar Párt kapujába esett ezzel a választással, sőt ellenkezően, érdemesnek tartjuk elgondolkozni rajta s némi tanulságot vonni le belőle.

Az első gondolatunk ezzel kapcsolatban az, hogy vajjon megért-e a gazda-szövetségnek ez a két mandátum azt az óriási erő kifejtést, amit az a választások alkalmával az egyetemes magyarság küzdelmével szemben kifejtett? Vajjon érdemes volt-e frontot csinálni ezért?

A másik tanulság a következő lehet: ime, frontot csináltak a magyarság közösségével szemben, a kormány két kézzel fogadta ezt a támogatást s meg is hálálta, két, irrd és mondd: kettő mandátummal honorálta — a végén.

Vajjon érdemes volt-e?

BUCURESTI. Az új parlament megnyitását a minisztertanács július hó 30-ára, szombatra tűzte ki. Szerdán és csütörtökön a minisztertanács a királyi leiratnak a megszerkesztésével foglalkozik, hogy a szombati parlamenti megnyitáskor azt felolvashassa.

Az új parlament minden valószínűség szerint augusztus végéig fog eltartani s akkor kezdődik a nyári vakáció. Az igazolási vita körülbelül 8-10 napig fog tartani. Ezután az új kormány megalakulása fog következni, ami szintén igénybe vesz majd néhány napot. Megindul a felirati vita és ezt követi az új kormány programjának

vitája. Minden jel szerint néhány sürgős törvényjavaslat is sorra fog kerülni.

Ma hozza nyilvánosságra a Monitorul Oficial a választási eredményt

BUCURESTI. A Monitorul Oficial ma fogja nyilvánosságra hozni a kamarai választások végleges eredményét. Az egyes fővárosi lapok híradása szerint az averescánusoknak nem öt, hanem csak 4 mandátumuk lesz. Ugyanis százalékarányuk nem 2.38, amint azt először hitték, hanem a végleges megállapítás szerint csak 2.37 szá-

zalék s ezért az averescánusok egy mandátumot elveszítene.

BUCURESTI. Emlékeztet, hogy Duca a liberális párt nevében tiltakozást nyújtott be a központi választási bizottsághoz, kérve azt, hogy a pártjából kiszakadt frakciónak tiltsa meg a „Gheorghe Bratianu nemzeti liberális pártja” névhasználatát s kötelezze arra a georgistákat, hogy hivatalos nevüket változtassák meg. A tegnapi nap folyamán a központi választási bizottság Ducának fellebbezését végleg visszautasította és így a gheorghisták hivatalos neve továbbra is liberális párt marad.

A lipcsei legfőbb bíróság törvényesnek nyilvánította Papen uralmát

LIPCSE. A német birodalom Lipcseben székelő közigazgatási bírósága tegnap mondott ítéletet Poroszország és a német birodalom történelmi jelentőségű perében. A nagyjelentőségű per főanyagát az állásából elmozdított Braun-kormány beadványa képezte, amelyben a miniszterek állásukba való visszahelyezését kérték, valamint azt, hogy tiltsa el Papen birodalmi

kancellárt főbiztosi jogai gyakorlásától, mert szerintük törvényellenes cselekedetre ragadtatta el magát.

A lipcsei bíróság tegnap délután kimondott ítéletében megállapította, hogy Papen ténykedései törvény szerűek voltak és a volt porosz kormány azon kérelmét, hogy jogaikba visszahelyezzék, egyhangulag elutasította.

A tárgyalás kezdete

LIPCSE. A világtörténelmi jelentőségű pör bírósága szombaton délután ült össze, hogy eldöntse, jogszerűek s alkotmányos-e azok a rendkívüli intézkedések, amelyeket a birodalmi kormány Poroszországban foganatosított.

A bíróság előtt Poroszország, illetve a volt porosz kormány, továbbá Bajorország és végül Baden tartomány panasza feküdt. Württemberg is panaszt szándékozott emelni a birodalmi kormány eljárása miatt, a württembergi kormány azonban az utolsó pillanatban úgy határozott, hogy a panasz benyújtásával vár. Bajorország panaszában annak a kérdésnek felülvizsgálását kívánja, jogosult volt-e egyáltalán a poroszországi birodalmi biztos kinevezése, míg Poroszország ideiglenes döntést kér, amely

a birodalmi biztost eltiltja a további működéstől.

Az elcsapott miniszterek vádjai

A főtárgyalás elnöke, dr. Bumke, kerületi törvényszéki elnök. A bíróság összesen hat tagból áll. A panasztevő porosz minisztereket Brandt és Brecht minisztériumi igazgatók, továbbá Giesse professzor, a frankfurti egyetem jogtanára képviselik.

A porosz miniszterek panaszához csatlakozott a centrum-párt és a szociáldemokrata párt is.

Dr. Brecht előterjesztette már ismeretes indítványát, amelynek indoklásában rámutatott arra, nem felel meg a valóságnak, hogy a porosz állam nem tel-

jesítette volna a birodalmi alkotmányban előírt kötelezettségeit.

A birodalmi kancellár részéről említett egyes példákat illetően,

amelyek szerint egy magas állami funkcionárius tanácsokat adott a kommunistáknak, hogy hogyan leplezzék cselekményüket, továbbá, hogy a porosz állam kormányának nincs tudomása ezekről.

De még abban az esetben is, ha ezek megtörténtek volna, ezek a nyilatkozatok nem jelentenék a porosz államnak a birodalmi alkotmány 48. cikkelyében előírt kötelezettségének megsértését.

Az összehívott ülésen való megjelenést a miniszterek azért utasították vissza, mert a meghívás a birodalmi kancellártól, mint miniszterelnöktől származott.

A porosz miniszterek sohasem utasították volna vissza azt, hogy eljöjjenek tanácskozássra a birodalmi kancellárhoz vagy a miniszteri biztoshoz.

A birodalmi kormány álláspontja

A délutáni ülésen dr. Gottheiner minisztériumi igazgató előterjesztette a birodalmi kormány álláspontját. A többi között ezeket adta elő:

A birodalmi kancellár birodal-

mi biztos minőségében sohasem mondotta magát porosz miniszterelnöknek, hanem mindig a porosz miniszterelnök ügyeinek ellátásával megbízott személynek. Olyan aktus, amely megfosztaná a porosz miniszterelnököt államminiszteri minőségétől, nem történt.

Ezután Giesse majnafrankfurti egyetemi tanár, aki elismert specialista, kijelentett, hogy nem tud oly törvényről, amelynek értelmében porosz államminisztereket és más tisztviselőket fel lehetne menteni hivataluktól azért, mert ülésre szóló meghívásnak nem tettek eleget.

Bumke, a birodalmi bíróság elnöke kijelentette, hogy a megvitatás alatt álló kérdések a közvéleményt úgy felizgatták, hogy az alig írható le s erre való tekintettel határozta úgy, hogy a döntést már hétfőn meghozzák.

A döntést egész Németországban nagy izgalommal fogadták s bizonyos, hogy ezen a napon az egész világ figyelme Lipcse felé fordult.

2050 millió font aranyat vásárolt egy ismeretlen a londoni tőzsdén

LONDON. A mai londoni tőzsdén nagy feltűnést keltett 2050 millió font arany eladása, illetőleg vásárlása. A vásárló ismeretlen maradt.

A piaci viszontelárusítók panaszt tettek egyik rendőrkormány ellen

CLUJ-KOLOZSVÁR. A piaci viszontelárusítóknak egy küldöttsége kereste fel ma délelőtti a város vezetését. A küldöttség vezetője elmondta, hogy Petrisor rendőrkormány reggel 9—10 óráig nem engedte őket bevásárolni, hogy addig a kolozsvári bodegások és kereskedők vásárolhassák be a minőségileg jobb árut. A város vezetésége jegyzőkönyvet vett fel az esetről és Seligan városi tisztviselőt küldte ki az ügy megvizsgálására.

A rozsdá miatt veszélyben van a buza-export

CLUJ-KOLOZSVÁR. A rozsdagomba, amely egyik legveszedelmesebb ellensége a kenyérmagnak, az idén különösképpen tönkreverte a buza-termést az ország különböző vidékein. A munkaügyi minisztérium közlése szerint a rozsdá teljesen tönkre tette a buza-termést Dolj, Romanit, Olt, Teelorman, Vlasca, Ilfov, Ialomita és Braila megyékben nagyobb károkat okozva, még Gorj és Mehedinți megyék nyugati részén is. Dobrudzsa-ban és Beszarabiában jó közepes termés van, Durostor és Caliacra megyékben pedig bő a termés. Erdély és Bánátban 30—40 százalék a veszteség, az 1931. évihez arányítva. Nagyobb károkat ennél csak Arad, Temes és Bihar megyékben állapítottak meg. Muntenia és Moldova hegyes vidékein 15—30 százalék a kár. A tavaly az ország buza-termése 354.000 vagon volt, az idei veszteség ezzel szemben valószínűleg 150.000 vagon, tehát az egész ország buza-termésének vesztesége 42 százalék lesz. A termelők biztosra veszik a gabona árának emelkedését.

Károly király magyarul beszélt Nagyszebenben

SIBIU-NAGYSZEBEN. A nagyszebeni cserkész-táborozás záróünnepsége a „Jóreggelt!” vasárnapi számában közölt program szerint zajlottak le. Az ünnepségeken Károly király vezetésével megjelent Mihály vajda, Vajda miniszterelnök, Manolescu tábornok,

a cserkész-főparancsnoka és Stefanescu-Amza hadügyminiszter. Az ünnepségeken Károly király a magyarzászlós aáborban a budapesti cserkészfiukkal folyékony magyar nyelven beszélgetett.

A Patria a bihari választások megismétlését ajánlja

CLUJ-KOLOZSVÁR. A biharmegyei választásokkal kapcsolatosan, amelyeket az Országos Magyar Párt szintén sérelmezni fog az igazolási vita során, a nemzeti-párt párt kolozsvári hivatalos lapja, a „Patria” élesen támadja Hegedüs Nándor biharmegyei képviselőt, aki lapjában kétségbe merete vonni a bihari választások tisztaságát. A „Patria”, bár a bihardió-

szegi urnaeltüntetés esetét valótlannak mondja, mégis azzal az érdekes indítvánnyal áll elő, hogy az új parlament megnyitása után a kamara semmisítse meg a bihari választásokat s nyújtson alkalmat a biharmegyei magyarpárti képviselőnek, hogy az új választások alkalmával népszerűségét bizonyíthassa.

Maniu és Vajda közt nem történt semmi

CLUJ-KOLOZSVÁR. Érdekes, hogy a mostani időkben a riporterek fantáziája milyen nagyszerűen dolgozik. Az összes napilapokban olvashatjuk, hogy Vajda miniszterelnök Badaacsonyba utazott, majd azt, hogy nem utazott el, hanem Maniu jött Kolozsvárra és a két államférfi tanácskozott, tanácskozott, de végeredményben semmit sem végzett. Az „Adeverul” ma nem kisebb szenzációt közöl, mint azt, hogy Maniu visszautasította a Vajda által kért találkozást. A „Patria” csodálkozik, hogy egy olyan komoly lap is, mint az Adeverul, hamis híreket terjeszt. Cáfolja is ezt a hírt és a következőket szögezi le: Vajda miniszterelnök két napra jött haza Kolozsvárra, kizárólag családi ügyei elintézésére. Egyáltalán semmi terve nem volt politikai tanácskozások

folytatására. Vajda sem volt Badaacsonyban, Maniu sem volt Kolozsváron. Mindössze a két elvághatatlan barát között hosszabb telefonbeszélgetés történt, ami természetes is. Tehát mindazon hírek, amelyek Vajda és Maniu beszélgetéséről számolnak be, éppen olyan fantasztikusak, mint az, hogy Maniu nem akar találkozni Vajdával.

— Hiszen aki ismeri — írja a Patria — e két államférfit és a közöttük fennálló barátságot, az megvan győződve arról, hogy teljes lehetetlenség az, ha Vajda beszélni akar Maniuvval, az őt visszautasítsa. Nem történt semmi, mindössze anynyi, hogy a riporterek fantáziája kolozsvári beszélgetést képzelt el s ezt a légből kapott hírt a többi riporterek még fantasztikusabbá és színesebbé tették.

Igyék Azuga-sört!

Hatalmas érdeklődés mellett kezdték meg a francia elnök merénylőjének tárgyalását

PÁRIS. A párisi esküdtszék tegnap kezdte tárgyalni Gorgulov orosz orvos bünperét, aki — mint ismeretes —, Doumer francia köztársasági elnök ellen merényletet követett el. A tárgyalást az igazságügyi palota nagytermében kezdték meg, amely azonban szűknek bizonyult a hatalmas érdeklődő közönség befogadására. Az óriási érdeklődésre jellemző, hogy egy-egy helyért 100 frankot is fizettek. A teremben 100 újságíró helyezkedett el, akik nagyjából külföldi államokból jöttek a fő tárgyalásra. A tárgyalás megkezdése előtt átkutatták a termet, majd megkezdődött a tárgyalás. A 60 esztendő

elnök, aki vörös talárt és hoszsú szakált visel, egymásután teszi fel a kérdéseket a hatalmas termetű Gorgulovnak, aki a megbánás legesekélyebb látszata nélkül, egykedvűen felel.

Elmondja élte eddigi történetét. 1921-ben állott a szovjet szolgálatában. Rostokban kezdte meg szereplését, mint kórházi ápoló. Azután oroszországi kalandos életéről, ugyancsak prágai tartózkodásáról tesz hosszú vallomást. Hangsúlyozta, hogy nem mint meggyőződéses kommunista szolgált a szovjetet, hanem anyagi és megélhetési célok miatt.

A tárgyalást holnap folytatják.

Apró hirdetések

Egy szó ára 1 lej; vastagabb betűvel 2 lej.

Kiadó üzlethelyiség raktárhelyiséggel, udvaron, irodahelyiségeknek, esetleg csendes műhelynek. Unió-u. 4.

Szépfekvésű házas telek, nagyon szép gyümölcsös eladó a Szondi-uccában. Értekezni Szabónál, Farkas-ucca 8.

Egyedülálló ur mellé házvezetőnőnek ajánlkozik Ivanciu Ileana. Szeszgyár-ucca 7.

Két szép mintájú perzsa szőnyeg eladó. Cím kiadóban. 6 személyes ezüst evőkészlet eladó. Cím kiadóban.

SPORT

Rekordozón az MSE nemzetközi uszóversenyén. A székelly fővárosban vasárnap az MSE rendezésében nagyszabású nemzetközi uszóverseny volt, amelynek nemzetközi jellegét Hazainak, a budapesti MTK jóképességű uszójának indulása adta.

Főbb eredmények a következők: 200 m. szenior gyors: 1. Hazai (MTK) 2 p. 41 mp. 2. Ziegler (U) 2 perc 45.4 mp. (Országos rekord). 50 m. ifjúsági gyors: 1. Pasca (U) 31.2 mp. (Országos rekord). 100 m. hát ifj.: 1. Müller (MSE) 1 perc 29 mp. országos rekord. 1500 m.: 1. Ziegler (U) 24 perc 20.2 mp. (országos rekord).

50 m. gyors női: 1. Izsák Lily (MSE) 38.2 mp. (országos rekord). 400 m. szenior, gyors: 1. Ziegler 5 perc 57 mp. (országos rekord). 100 m. mell hölgy: 1. Welmann Frida (MSE) 1 perc 39.4 mp. (országos rekord).

100 m. szenior gyors: 1. Hazai (MTK) 1 perc 07.9 mp. Vizipóló. Universitatea—MSE 9:4 (4:2). Az Universitatea tetszetősen játszott. Ziegler jól bíraskodott.

A meghiusulás veszélye fenyegeti az MTK uszóinak romániai túráját. Az elmúlt évben a Bukarest—Kolozsvári mérkőzés megrendezése alkalmával differenciák merültek fel a két város uszó-szövetsége között. A bukaresti központ egy bizonyos összeg megfizetésére kötelezte a kolozsváriakat, akik ezt nem hajlandók kifizetni és ezért felfüggesztette a kolozsvári uszó-szövetség működési jogát. A felfüggesztés ki-nos helyzetbe juttatta a kolozsvári kerületet, mert küszöbön áll a budapesti MTK romániai túrája, mely — ha a felfüggesztést vissza nem vonják — elmarad. A meghiusulás veszélye fenyegeti a vasárnapra kitűzött Bukarest—Kolozsvár uszómérkőzést is.

Az irek szövetségre akarnak lépni a hindukkal

LONDON. Az ir és hindu vezetők között a mai nap folyamán tanácskozás indult meg arra nézve, hogy miképpen foghatnának az irek és hinduk politikai és gazdasági együttműködésbe. A tanácskozások valószínűség szerint több napig fognak tartani.

RÁDIÓ

KEDD, július 26.

Bucuresti. 13: Gramofon. 14: Gramofon. 18: Könyv és román zene. 19.10: A hangverseny folytatása. 20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Gramofon. 21: Könyv és román zene. 21.30: Előadás. 21.45: Stella Simionescu énekhangversenye. 22.15: A zenekari hangverseny folytatása.

Budapest. 11: Katonazene. 14: Déli harangszó. 14.05: Szimfonikus hangverseny. 19: Előadás. 19.30: Hangverseny. 20.30: Stella Adorján előadása. 21: Bura Károly cigányzenekara. 22: A budapesti szalonzenekar hangversenye. Utána: Mándits-szalonzenekar.

Bécs. 13.30: Cerda-zenekar. — 14.40: Erika Morini gramofonon. 15.10: Népzene gramofonon. 17.20: Max Reger Fismoll szonátája.

Szamosújvári, csabai, debreceni

száraz kolbász, prima minőségben a legolcsóbb napi áron beszerezhető

DELICATESSE

Regele Ferdinand No. 16

HIREK

Főszerkesztő: S. NAGY LÁSZLÓ
A szerkesztésért és kiadásért felel:
MAYER ANTAL

Naptár Julius 26. kedd. Róm. kath.
Anna. Prot. Anna. Görög.
Ermolaj. Izr. 22. Thamusz.

Jóreggelt!

Hitler Dolfi augusztus elsejére puccsot tervez és Frigyes Vilmos ex-trónörökös akarja elnökké választatni. Ajánljuk az ex-trónörökös apját, Vilmos ex-császárt — korelnöknek.

A magyar uszók győztek az amerikai turán. Kár, hogy mi erdélyiek nem vehettünk részt a versenyen, mert mi is nagyszerűen uszunk — az adósságban.

Pábeszéd a kávéházban.
— Oloasta? Oroszországban vörös hó esett. Mit gondol, mit jelenthet ez?
— Hogy Oroszországban nagyon hideg van...
— De miért vörös hó esett?
— Mert a fehér ellenforradalmi...

Pozsonyban egy tanítónő, Draga. Masin volt szerb királyné gyermekszülési esetét utánozta, hogy törvénytelen fia részére megszerezze az apa vagyonát. Ezt nevezik nálunk „nehéz szülés”-nek.

A Széchenyi-téri piaci árusok kiűdött-séggel kérték a polgármestertől, felügyelőjüket, Petrisor komiszár elhelyezését.
Ugy látszik, a komiszár szigorúan felügyel a piacon — a finom gyümölcsökre...

— Időjárásjelentés. A budapesti meteorológiai intézet időjárásjelentése szerint derült, meleg idő várható, déli lecsapódásokkal.

— Inspekciós gyógyszertárak. Dr. Biró Főtér, Apostol Calea Regele Ferdinand, Demeter Calea Mătilor, Palóczy Calea Victoriei.

— A kormány ma minisztertanácsot tart. Ma, kedden a kormány minisztertanácsot tart, amelyen az új kormány megalakulását és a parlament megnyitásának formalitását fogják megtárgyalni.

— Ma lesznek a kamarai szenátorválasztások. Az általános képviselő- és szenátorválasztások befejezésekor ma lesznek a kamarai szenátorválasztások. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara körletébe tartozó körülbelül 120 kis- és nagyipari választó ma szavaz a város háza nagytermében. Erre a választásra a vidéki delegátusok, körülbelül hatvanan, tegnap este már megérkeztek a közeli meggyéből a delegátusok ma reggelre szintén megjönnek. A választáson három jelölt küzd és pedig a nemzeti-parasztpárt részéről Negrutiu kamarai elnök, a liberális párt részéről Mircea és a Közgazdasági Front részéről Moldovan Antal ipar testületi elnök.

— Pastia vizsgálóbíró elrendelte Oanea szenátor szabadlábrahelyezését. Pastia vizsgálóbíró tegnap elrendelte Oanea volt liberális szenátor szabadlábrahelyezését, aki kortesutja alkalmával állítólag fel ségsértő kijelentéseket tett volna. A volt szenátor jelenleg a klinikán fekszik. A szabadlábrahelyezése akkor fog jogerőre emelkedni, midőn az igazságügyminisztériumtól a jóváhagyás megérkezik.

Tordán elfogadták a kommunisták listáját, de a bizalmi férfit lefogták

TORDA. A választások lezajlottak. Az ország minden részében bőven kijutott az inzultusokból és a hatósági erőszakoskodásokból, minnek szomorú mementója az a néhány halott és sebesült, amely a választási fronton esett. A tordai választások mellékeredményéről csak most szereztünk hírt. Az ottani rendőrség, mintha semmi sem történt volna, igyekezett eltussolni az esetet, ami eklatáns példája a közállapotoknak.

Amint ismeretes, a kommunistáknak sikerült Tordán benyújtaniok jelölőlistájukat, amelyet az ottani törvényszéki elnök elfogadott. A választások napján ennek dacára — valószínűleg felsőbb ren-

deletre — a szavazóhelyiségből a rendőrség emberei elhurcolták Nemes László kommunista bizalmiférfit. A rendőrségre vitték és ott kegyetlen módon elverték, éreztetve ezáltal, hogy Romániában nem szabad kommunistának lenni. Az esz-közökben nem válogató egyének állítólag olyan borzalmasan összeverték a szerencsétlen embert, hogy két oldalborda eltört.

Az eset után az ügyészség fogházába került Nemes László, majd a törvényszék vádtaácsa elé, amely a szerencsétlen ember szabadlábra-helyezését javasolta, de az ügyész ezt megfellebezte. Így Nemes László továbbra is fogságban marad.

Megkezdték a júliusi nyugdíjak kifizetését, de az adóhátralékot levonják a kifizetett nyugdíjakból

CLUJ-KOLOZSVÁR. Tegnap már ki volt írva a pénzügyigazgatóság folyósójára a megszokott kis nyugdíjtablán a nyugdíjilletmények kifizetésének sorrendje. És a folyosón az emberek zugolódva beszéltek egymás között, hogy az állam követeli az elmaradt adó kifizetését addig nem ad nyugdíjat. Ez még sem járja: panaszolták egymás közt, négy-öt hónap hátralék van és most is csak a júliusi illetményeket fizetik s ezenfelül még az adót is követelik.

Munkatársunk felkereste Tartia pénzügyigazgatót, aki a következőket mondotta az ügyre vonatkozólag:

— Nem felel meg a valóságnak, hogy nyugdíj felvétel előtt adót kellene fizetni. Ez téves értelmezése a dolognak. Csupán a nyugdíjakból fogják levonni az elmaradt adókat a pénztárnál.

A fizetés sorrendje, 25-én A, B, C, 26-án D, E, F, G, H, I, 27-én J, K, L, M, N, O és 28-án, csütörtökön P, R, S, T, U, V, Z.

Tehát fizetik a nyugdíjakat, de csak a júliust. Abból is levonják a hátralékos adót, hogy ne maradjon véletlenül nagyon sok az elkinzott, öreg, kiszolgált embereknek.

— Románia nem járul hozzá a petróleum termelési csökkentéséhez. Az utolsó pillanatban felborult a newyorki nemzetközi konferencia eredménye, mert Románia nem hajlandó a petróleum termelésének csökkentéséhez hozzájárulni. Ha Románia nem fog más álláspontot elfoglalni, akkor a megegyezés egyáltalán nem is jöhet létre.

— Az olaszok kiléptek az interparlamentáris unióból. A már ismeretes botrány, amely a genfi interparlamentáris unió ülésén a francia és olasz delegátusok között történt, mind újabb és újabb zavarokat idéz elő. Renaudel francia delegátus sem a Népszövetség főtítkársága kívánságára, sem pedig az olasz delegátusok felszólítására, nem akar elégtételt adni. Az olasz csoport, látva a francia delegátusok viselkedését, bejelentette az interparlamentáris unióból való kilépését. Az olasz delegátusok ezen lépése az unió szervezetében nagy feltűnést keltett.

— Bitumen burkolatot kapnak a Petőfi-, Majális- és Jókai-uccák. A francia utépítő társaság, amely a Kolozsvár-Nagyvárad közötti utvonalat építi, ki akarja próbálni a helyi bitumen használhatóságát. A francia kereskedelmi attasé útján most felajánlották a város vezetőségének, hogy a Petőfi-, Majális- és Jókai-uccákat díjtalanul átják el bitumen burkolattal.

— József főherceg kimentett a tengerből egy vízbefuló bolgár fiút. József magyar királyi főherceg a bulgáriai Varna tengeri fürdőhelyen a tegnapi vihar alkalmával bravuros ugrással kimentette a tengerből egy bolgár kereskedő vízbefuló fiát. Az életmentő herceget a fürdő közönsége meleg ovációban részesítette.

— Városközi motorbicikli-verseny lesz f. hó 31-én. A július hó 10-én megtartott motorbicikli-verseny úgy anyagi, mint erkölcsi sikerrel végződött. Erre való tekintettel a Moto-klub folyó hó 31-én, vasárnap délután fél 6 órai kezdettel rendez nagy városközi versenyt, amelyen városunk motorosai-val, Erdély nagyobb városainak versenyzői állnak a starthoz versenyezni a kitűzött díjakért és nyeménységért. A meghívásra beneveztek a versenyre Segesvárról, Nagyváradról, Temesvárról, Besz-tecéről és a hét folyamán állandóan újabb és újabb jelentkezések várhalók, úgyhogy a végleges programot csak a folyó hó 28-án tartandó gyűlésen fogja az elnökség összeállítani. A verseny iránt máris városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg. A verseny 31-én délután fél 6 órakor a városi sporttelepen lesz megtartva. Jegyek elővételben már kaphatók Schusztér Emil cégnél, Pop temetkezési vállalatnál és a Rimóczi Szállítási Vállalatnál, P. Gării No. 9.

— Vörös hó — Szibériában. Szibéria északi részén különös természeti tűneménynek voltak tanúi a lakosok. Egyszer csak az égből vöröshó kezdett hullani. Ez a jelenség az egyszerű népet annyira megijesztette, hogy a hatóságnak kellett közbelépnie, hogy félelmüket tompítsa. A halmstadti meteorológiai intézet hivatalosan megvizsgálta a vöröshó hovat és megállapította, hogy a hullott hó vörösségét a benne levő millió meg millió mikroszkópikus vörös kristályok okozták. E kristályok tömege éppen a fellegek közelében volt akkor, amikor a hó hullani kezdett és így lent a fehér hó helyett vöröshó. Ez a vöröshó hullás éppen stílusos Szibériában. Ugy látszik, hogy a természet is kezd bolsevizálódni.

— Julius 27-én nyílik meg a debreceni nyári egyetem. A debreceni nyári egyetem, amely az előző évek folyamán hallatlan népszerűségre tett szert, ezidén július 27-én nyílik meg. A különböző országokból mintegy 120 jelentkező jelentette be eddig részvételét.

— Megjelent az „Erdély” legújabb száma. Az Erdélyi Kárpát Egyesület és muzeumának „Erdély” című folyóiratának megjelent a legújabb száma 26 oldalon, természetbeli felvételekkel a következő tartalommal: Bányai János: A Tolvaioi patak Szurduka a Hargitában. Járay Jenő: A turistaság fogalma és a turista lélek, báró Wesselényi Isván: Ibolya (vers), dr. gróf Logothetti Orest: Úti naplomból I. Vizakna—Nagyszeben. II. Nagybánya s a Guttini, Albisi. A bonchidai gem- és varjufalu, Czirkák Károly: Kirándulás a Gergelyre. Orosz Endre: A földi kutya előfordulásának egy érdekes esete. Évi jelentés az EKE 1932 évi április hó 10-én tartott 33-ik közgyűlésén és Éjszaki Ödönnek a fotoszakosztály rovatban a sárgaszínű szűrőkről írt magyarázata.

— Romain Rolland francia író interveniált a letartóztatott budapesti kommunisták érdekében. Vasárnap a párisi magyar kommunisták tüntetést rendeztek a magyar követség épülete előtt. A tüntetők közül Varga János cipésmestert őrizetbe vették. A lapok szerint a párisi kommunisták a tüntetéssel a Budapesten letartóztatott kommunistákon akartak segíteni. Romain Rolland, a kiváló francia író, az emberi jogok ligájának elnöke interveniált a Budapesten letartóztatott kommunisták érdekében.

EGY REJTÉLYES PÁRISI BÜNTETT

Bredeti francia bűnügyi regény

(2)

A három játékos újra fölvette a kártyát, amidőn új kiáltás nallat-szott. Szívszagatóbb, rémületesebb az elsőnél.

— Segítség!... segítség!...
Most már nem lehetett többé kételkedni!

— Valakit meggyilkoltak! — kiáltotta Legris, az orvos. — Menjünk uraim! Ön pedig, Jusztus, nyissa ki gyorsan az ajtót!

Az óvatos kávé azonban kevésbé akart a fölszólításnak engedelmessédni, sőt az ajtó elé állt és védőleg terjesztette ki karjait.

— Hát megőrültek, kedves uraim — nyöszörögte. Megfeledkeznek arról, hogy időn túl vagyunk... Nem, nem, egyáltalán nem engedhetem meg, hogy önök is veszélynek tegyék ki magukat.

Anélkül, hogy hallgattak volna szavaira, vendégei eltolták az ajtót.

Gyorsan kinyitották és kirohantak.

Sehol semmi... senki!... Hihetetlen... Ez nem lehetséges.

A körut csendes és pusztá volt.

De pár perc múlva gyorsan távozó emberek lépteit hallhatták.

— Előre megmondtam, uraim, nyöszörögte ismét a jámbor Jusztus, hogy hasztalan fáradoznak.

Az orvos azonban nem ezen a véleményen volt.

— Hallgasson maga ostoba, hát nem látja, hogy ezek az emberek futnak, tehát valami gonoszság történt... Kutassuk csak át a környéket.

Ezt azonban könnyebb volt mondani, mint megtenni.

Az éj annyira sötét volt, hogy az ember nem látta saját kezét, ha maga elé terjesztette. Rádásul az előtte való napok esőjétől elázott talajból sűrű és kellemetlen illatú köd párolgott fel, amelyben a lámpák fénye végkép eltűnt.

Mindegy.

A Clotild kávéház három törzsvendége nem tágitott. Átmentek az uton és a körut fákkal beültetett magaslatára léptek.

Alig tettek tíz lépést, amidőn a társaságukban levő tőkepenzes elfojtott kiáltást hallatott.

— Oh! Istenem!

Két társa hozzá szaladt és a padra roskadva találták az öregurat.

— Mi baja?... Mi történt?... A jámbor öreg kinyújtotta karját és elfojtott hangon mondotta:

— Borzalmas... amidőn tapogatózva előre hatoltam, megakadtam... odaütöttem valamihez.

Az orvos és Perola lehajoltak.

Az érdemes tőkepenzes által kijelölt helyen, arcával a sárban ember feküdt a földön.

— Ime, kacagott fel gunyosan Perola, ez Párizs. Ép oly büntetlenül gyilkolnak itt, mint hajdanában a Bondy erdőben.

Szerencsére az orvos nem volt oly heves vérű, mint az ujságíró. Letérdelt az ember mellé, óvatosan megfordította és miután mellét kitapogatta, így szólt:

— Még nem halt meg, talán megmenthetjük.

(Folytatása következik.)

Erdélyben gyengébb a kormánypárt számaránya

BUCURESTI. A hivatalos adatok szerint a nemzeti-parasztpárt az egyes országrészekben a következő százalékokat érte el: Regát 43.70, Erdély 42.80, Beszárabia 28.44, Bukovina 25.20 százalék. Érdekes, hogy Erdélyben és Bánátban valamivel gyengébb a kormánypárt számaránya, mint a régi királyságban, holott itt tartották legerősebb-

nek az ellenzéket. Ennek főként a kisebbségek külön listákon való szereplése adja magyarázatát, valamint a szélsőséges pártok nagyfokú térhódítása. A regátban egyébként így oszlottak meg a szavazatok: Muntenia 48.27 százalék, Moldova 34.95 százalék, Oltenia 41.11 százalék, Dobrudzsa 57.86 százalék.

Rifosztottak egy Ferencz József-uti vendéglőst

CLUJ-KOLOZSVÁR. Érdekes betörés történt a Ferenc József-ut 139. szám alatt levő vendéglőben. Rácásan János tulajdonos már 10 óra után bezárta vendéglőjét és hozzáfogott a kasszazárás elvégzéséhez. Amikor aztán a napi bevételt be akarta tenni a szobájában álló asztal fiókjába, ahol a pénzt tartotta, meglepetve látta, hogy a fiók fel van feszítve és a benne hagyott 10.000 lej nyomtalanul eltűnt. Benézett a szekrényébe és innen is hiányzott egy rend vadonatúj ruhája és egy pár cipője. A további vizsgálódás folyamán kiderült, hogy az ismeretlen tettes a helyszínt jól ismerve, a legeldugottabb helyről is előkereste az értéktárgyakat: gyűrűket, a régi idők-ből eltett ezüst forintokat, úgy, hogy a kár meghaladja a 25.000

lejt. Rácásan jelentést tett a rendőrségen, ahol Chifor rendőrigazgató vezette be a nyomozást. Kihallgatta a tulajdonos leányát és a cselédet, aki őrizetben is maradt.

Valószínű, hogy a betörést addig követték el, amíg a személyzet az üzletben volt elfoglalva s a tettesek minden bizonnyal a hátsó ajtón hatoltak be és ott is távoztak el. Egyes rosszindulatú hírek szerint Rácásan különélő felesége tudott volna a betörésről, de ez teljesen valószínűtlen. Mindössze az a tény, hogy a tettesek a helyzetet kitűnően ismerték, de amikor Rácásan felesége még férjével élt, a berendezés és a házi szokások a maitól teljesen eltérőek voltak s így ezen az alapon teljesen megdől a rosszakarók állítása. A nyomozás erőlyesen folyik.

Véres családi dráma lett a jószomszédságból

PLOESTI. Spirea Spirescu lakostmester már 9-ik éve boldog házasságban élt Mária nevű feleségével. A család igen jó viszonyban volt Tomescu Demeter kárpitos családjával s mint szomszédok, mindig együtt töltötték szabad idejüket.

Ezt a boldog életet azonban megmérgezte a kölcsönös szerelem. Spirescu szerelmes lett a szép Tomescunéba és viszont. Az egész városrész tudott kettőjük viszonyáról, sőt, úgy a megcsalt feleség, mint a megcsalt férj is, tudtak a bűnös szerelemtől, de a kellemetlenségek elkerülése miatt szemet hunytak egyideig.

A kárpitos nemrégiben egy kis gyárcskát szerzett magának a város egy másik részében és így egész családjával együtt elköltözött a lakatos szomszédságából. A lakatos azonban munkanélkül maradt és többször igénybe vette jómódú és gyermektelen barátjának segítségét. Tomescu mindig adott is kölcsön, sőt a felesége félrelépésével sem sokat törődött. Ellenben Spirescu a legbrutálisabban bánt ott-hon a feleségével, sőt

arra is kényszerítette, hogy szeretőjét — legjobb barátjának feleségét — házába fogadja.

A két család között a viszony továbbra is elég jó volt. Járogattak egymáshoz és egymás társaságában jól érezték magukat. Ma reggel azonban Tomescu felesége úgy hét óra körül meglátogatta Spirescunékat, akik még nem keltek fel. Az asszony megverte az ablakot s tréfásan invitálta, hogy a reggeli kávé együtt költsék el. Spirescu

behívta az asszonyt a konyhába s kérte, hogy várjon egy pillanatig, amíg felöltöznék. Nemsokára aztán reggelihez ültek mind a hárman. Tomescuné, hogy megszabaduljon riválisától csak egy pillanatra, kérte, hogy mutassa meg a nemrég vásárolt szövetet, amiből ruhát akar magának készíteni. Az asszony mitsem sejtve bement a szobába és kereste a kért szövetet. Kerésés közben

három revolver lövést hallott. Kiszaladt, hogy lássa, mi történt. Látta, amint Tomescuné **sápadtan kitérő az ajtón és melléből hatalmas vérsugár ömlik.**

Sejtve, hogy valami rendkívüli dolog történhetett, beszaladt a konyhába, ahol

férjét is vérben fetrengve találta.

A szegény asszony rémületében elkezdett kiabálni, mire nagy tömeg futott össze a konyhaajtóba. Közben Tomescuné meghalt. A helyszínen megjelent a rendőrség, amelynek a megsebesült férfi a következőket vallotta:

— Miután a feleségem bement a szobába, a szeretőm minden szó nélkül revolvért vett elő, kétszer reám lött, harmadszor pedig maga ellen fordította a gyilkos fegyvert. Ők ketten már régen elhatározták, hogy meghalnak.

Ezután a sebesültet beszállították a kórházba, ahol rövid idő múlva kiszenvedett. A haldokló férj vallomása azonban még mindig nem világosította meg ezt a tragikus szerelmi drámát, amelynek végső jelenete rövid pár pillanat alatt folyt le.

A népszövetségi szakértők az új kormánnyal egyetértőleg készítik elő Románia gazdasági újjászervezését

GENF. Avenol, a Népszövetség titkára visszatért Bukarestből. Kijelentette, hogy a válságos helyzet ellenére Románia külkereskedelmi mérlege még mindig aktív. Románia a jelek szerint ragaszkodik ahhoz, hogy a külfölddel szemben eleget tegyen kötelezettségének. Mégis szükségesnek tartja, hogy a Népszövetség szakértői alapos tanulmányozás után az új kormánnyal egyetértőleg dolgozzanak ki megfelelő tervet Románia gazdasági újjászervezésére.

Aláírták a lengyel-orosz megnemtámadási szerződést

VARSÓ. Hosszas tárgyalások után tegnap létrejött a lengyel-orosz megnemtámadási egyezmény és a delegátusok a megállapodást alá is írták. Midőn a ratifikálások keresztülvitelét vitatták meg, Lengyelország delegátusa kijelentette, hogy Lengyelország csak akkor fogja ratifikálni a megnemtámadási egyezményt, ha a megegyezés Romániával is létre fog jönni.

Betörték a gazdasági akadémia tanárának fejét politikai ellenfelei

CLUJ-KOLOZSVÁR. Tegnap este Mitrea Teodor, a gazdasági iskola fiatal tanára több egyénnek borozgatott a kocsmában és nagyhangon nyilvánította politikai véleményét. A heves szónoklatnak az lett az eredménye, hogy az egyik borozó felugrott az asztal mellől és vastag sétatőjével a tanár fejére sujtott. Ezenkívül néhányszor jól megrázta, hogy jobban tudtára adja ellenfelének a politika káros voltát. Az ütés és rázás következtében Mitrea Teodor elesett a sötét előtt, betörte az orrát és arcát véresre sebezte. A verekedő atyafi kerekelt oldott és a történetekről a 16-os szolgálatos rendőr értesítette a mentőket. Mitrea sebeit bekötözték, majd a lakására szállították. Állapota nem súlyos.

Öngyilkos lett egy erdélyi idős uriasszony

BUDAPEST. Tordai Sándor István vezérkari százados szombaton délután két fiával hazaérkezett vidéki nyaralásából a Hűvösvölgybe, s Volkmann-ucca 5. számú házába levő lakására ment. A százados mielőtt nyaralni ment, a lakásban hagyta édesanyját, özv. Tordai Sándor Endrénét, született altorjai Kiss Saroltát. Amikor a százados megérkezett, édesanyját nem találta a lakásban. Később benyitott a fürdőszobába, ott találta édesanyját egy hintaszékben, átlőtt halántékával, holtan. Mellette egy cédula volt, a főkapitánysághoz címezve. Ebben az állott, hogy önként vett végét életének. Utolsó akaratául azt megjelölte, hogy ha folyamatban levő perét megnyerné, a megítélt összeget két unokája között osszák szét. Tordai Sándor Endréné Erdélyből származik.

Megnyugtató a bizalom! Vegyi festés, tisztításban **CZINK CÉG** egy fogalom!

Nyomatott a MAYER könyvnyomdában, Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 64-66. Telefonszám 61.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.